

РЕШЕНИЕ

№ 38820

гр. София, 08.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 28 състав, в
публично заседание на 16.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антони Йорданов

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **5939** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 76, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

Образувано е по жалба на "Многопрофилна болница за активно лечение Сердикамед" ЕООД („МБАЛ Сердикамед“ ЕООД), ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], представлявано от управителя д-р Т. Д., чрез юрисконсулт А. Д.-Х., срещу Заповед за налагане на санкции № РД-253С-00-137/03.04.2026 г., издадена от управителя на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК).

С оспорената заповед на основание чл. 455, ал. 3 от Националния рамков договор за медицинските дейности за 2023-2025 г. (НРД за МД за 2023-2025 г.) на лечебното заведение са наложени 60 финансови неустойки, всяка по 175 (сто седемдесет и пет) евро, или общо в размер на 10 500 (десет хиляди и петстотин) евро, за нарушения на чл. 33, т. 1 и чл. 320, ал. 4 НРД за МД 2023-2025 г., във връзка с чл. 55, ал. 2, т. 3 ЗЗО.

В жалбата се твърди, че заповедта е незаконосъобразна, постановена при неправилно приложение на материалния закон и при съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Посочва се, че административният орган неправилно е приложил материалния закон, тъй като не е съобразил редакцията на НРД за МД 2023–2025 г., действаща към момента на извършване на процесните медицински дейности. Обосновава се извод, че след изменението, обнародвано в ДВ, бр. 48 от 13.06.2025 г., за процесните КП/АПр е допустимо клиничната лаборатория да се намира на територията на населеното място, а не задължително в структурата на приемащото лечебно заведение. Сочи се, че „МБАЛ Сердикамед“ ЕООД и „ДКЦ Софиямед“ ЕООД се намират в [населено място], а резултатите от изследванията са били налични, актуални и

използвани в диагностично-лечебния процес. В съдебно заседание жалбоподателят поддържа жалбата и моли за отмяна на заповедта. В писмените бележки развива и възражение за липса на индивидуализация на размера на наложените санкции. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът - управителят на Националната здравноосигурителна каса, чрез процесуалния си представител юрк. И., оспорва жалбата. Поддържа, че заповедта е издадена от компетентен орган, при спазване на административнопроизводствените правила и в съответствие с материалния закон. Според ответника чл. 320, ал. 4 НРД за МД 2023–2025 г. съдържа специално правило за КП/АПр за диагностика и лечение на пациенти със злокачествени заболявания, според което всички необходими медико-диагностични изследвания следва да се извършват от приемащото лечебно заведение. В съдебно заседание ответникът поддържа, че процесните изследвания са реализирани в друго лечебно заведение и че заповедта е валидна и законосъобразна. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и писмените доказателства по делото, приема за установено от фактическа страна следното:

„МБАЛ Сердикамед“ ЕООД е изпълнител на болнична медицинска помощ по договор с НЗОК № 22-3313/24.10.2023 г. за оказване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни процедури и клинични процедури.

Със заповед № РД-25-00-126/18.02.2026 г. на управителя на НЗОК е разпоредена планова тематична проверка на лечебното заведение за периода 23.02.2026 г. - 27.02.2026 г. Предмет на проверката е изпълнението на договора за болнична медицинска помощ в съответствие с НРД за МД 2023–2025 г.

В хода на проверката са проверени медицински досиета на пациенти, хоспитализирани или лекувани в отделение по медицинска онкология през периода 01.10.2025 г. - 31.12.2025 г. Установено е, че при общо 60 случая по КП № 240, КП № 241.3, КП № 241.5 и АПр № 6 към медицинската документация са приложени резултати от медико-диагностични изследвания (МДИ), издадени от ДКЦ „Софиямед“ ЕООД / клинична лаборатория „С.“. Констатацията на административния орган е, че тези МДИ са извършени не от приемащото лечебно заведение - „МБАЛ Сердикамед“ ЕООД, а от друго лечебно заведение.

За резултатите от проверката е съставен протокол № РД-25-00-126-1/06.03.2026 г. По делото не се установява в срока по чл. 74, ал. 4 ЗЗО да е постъпило писмено становище или възражение срещу констатациите по протокола. Когато лицето - обект на проверката, не изрази становище или не възрази срещу констатациите, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК издава заповед, с която налага санкция. При оспорване на констатациите спорът се изпраща за решаване от арбитражна комисия, но такава процедура не е била развита поради липса на възражение.

Въз основа на протокола е издадена оспорената заповед, с която на лечебното заведение са наложени 60 финансови неустойки по 175 евро, общо 10 500 евро.

В съдебното заседание страните не сочат други доказателства и не правят доказателствени искания.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е от адресата на оспорения административен акт, в предвидения срок, срещу индивидуален административен акт, който подлежи на съдебен контрол. Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

Съдът извършва служебна проверка за законосъобразност на административния акт на всички

основания по чл. 146 АПК, без да се ограничава само с доводите на жалбоподателя (чл. 168, АПК).

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган. Съгласно чл. 72 ЗЗО управителят на НЗОК упражнява контрол върху дейността по задължителното здравно осигуряване и има правомощия по осъществяване на контрол по изпълнението на договорите с НЗОК. Санкциите се налагат със заповед на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК, и подлежат на съдебно обжалване (чл. 76, ЗЗО).

Заповедта е постановена в писмена форма и съдържа фактически и правни основания за издаването ѝ. Изискването за мотивираност на административния акт включва посочване на фактическите и правните основания, както и разпоредителна част (чл. 59, АПК). Доколкото фактическите констатации са изложени подробно в протокола от проверката и са възприети в заповедта, съдът приема, че по отношение на самото наличие на твърдените нарушения актът е формално мотивиран.

Не са налице съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които сами по себе си да обосноват цялостна отмяна на заповедта. Проверката е възложена със заповед на управителя на НЗОК, извършена е от длъжностни лица по чл. 72, ал. 2 ЗЗО – д-р М. Ч. (гл. експерт в дирекция КДЗЗО) и Б. С. (гл. експерт в дирекция КДЗЗО), съставен е протокол по чл. 74, ал. 3 ЗЗО, в който са описани установените факти, предоставена е възможност за становище, след което е издадена санкционната заповед. Разпоредбата на чл. 35 АПК изисква индивидуалният административен акт да се издаде след изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за случая и след обсъждане на обясненията и възраженията, ако такива са дадени. В случая не се установява да са направени своевременни възражения по протокола, които административният орган да е бил длъжен да изпрати на арбитражна комисия и да обсъди преди постановяване на заповедта.

По приложението на материалния закон съдът приема следното:

НРД урежда условията и реда за оказване на медицинската помощ, критериите за качество и достъпност, документацията, контрола и санкциите при неизпълнение на договора (чл. 55, ЗЗО). Договорите за оказване на медицинска помощ се сключват в съответствие с НРД, а в тях се конкретизират изискванията и условията за изпълнение на съответната територия (чл. 59, ЗЗО).

Спорът между страните се свежда до това дали при пациенти със злокачествени заболявания, лекувани по КП № 240, КП № 241.3, КП № 241.5 и АПр № 6, МДИ могат да бъдат извършени от друго лечебно заведение, намиращо се в същото населено място, или следва да бъдат извършени именно от приемащото лечебно заведение - изпълнител на съответната КП/АПр.

Съдът приема, че възражението на жалбоподателя относно изменението на специалните изисквания по КП/АПр е относимо, но не оборва установеното нарушение. Изискването в специалната част на КП/АПр за осигуряване на клинична лаборатория II ниво на територията на населеното място касае структурната обезпеченост за сключване и изпълнение на съответната медицинска дейност. То не отменя специалното правило на чл. 320, ал. 4 НРД относно начина, по който при пациенти със злокачествени заболявания следва да бъдат извършвани необходимите МДИ.

В случая е установено, че резултатите са издадени от ДКЦ „Софиямед“ ЕООД - отделно лечебно заведение и отделно юридическо лице. Самото обстоятелство, че и двете лечебни заведения се намират в [населено място], не е достатъчно, за да се приеме, че изследванията са извършени от приемащото лечебно заведение. Контролните органи имат право да проверяват договорите на изпълнителите на медицинска помощ, сключени с други лечебни заведения за изпълнение на част от дейността по договора с НЗОК, в случаите, предвидени в НРД (чл. 73, ЗЗО). По делото не са

ангажирани доказателства, които да установяват, че конкретните лабораторни изследвания са били извършени от ДКЦ „Софиямед“ ЕООД като договорно обезпечена структура на „МБАЛ Сердикамед“ ЕООД по начин, при който да могат да се третират като извършени от приемащото лечебно заведение за целите на чл. 320, ал. 4 НРД.

Неоснователно е и възражението, че изследванията са извършени в деня на приема и поради това не е налице нарушение. Този факт е от значение за актуалността на резултатите, но не променя правния въпрос кой субект е извършил МДИ. Процесната заповед не е основана на твърдение, че изследванията са стари или неактуални, а на това, че са извършени от друго лечебно заведение, различно от приемащото.

Неоснователно е и възражението, че не са установени неблагоприятни последици за пациентите. Липсата на доказани вредни последици може да има значение при индивидуализацията на санкцията, но не изключва нарушението, когато приложимата норма въвежда конкретно правило за организацията на диагностично-лечебния процес.

С оглед изложеното съдът приема, че административният орган е доказал фактическото основание на заповедта в частта относно наличието на нарушения. Жалбата в тази част следва да бъде отхвърлена.

Основателно е обаче възражението относно размера на наложените финансови неустойки.

Санкциите са определени по 175 евро за всеки от 60-те случая, т.е. над минималния размер по приложимия санкционен диапазон. Съгласно чл. 169 АПК, при упражняване на оперативна самостоятелност съдът проверява дали органът е разполагал с такава и дали е спазил изискванията за законосъобразност. Административният орган е длъжен да упражнява правомощията си разумно, добросъвестно, справедливо и съразмерно, като актът не може да засяга права и законни интереси в по-голяма степен от необходимото за целта (чл. 6, АПК).

В актуалната практика на ВАС по сходни казуси по НРД за МД 2023–2025 г. е трайно прието, че когато санкцията е предвидена в относително определен размер, административният орган е длъжен да изложи ясни, конкретни и индивидуализирани мотиви защо налага размер над минималния. Липсата на такава преценка води до намаляване на санкцията до минималния размер (в т.см. вж. Решение № 7558 от 06.07.2026 г. по адм. д. № 2202/2026 г., VI отд. на ВАС; решение № 1584 от 12.02.2026 г. по адм. д. № 7527/2025 г., VI отд. на ВАС; решение № 3487 от 26.03.2026 г. по адм. д. № 9970/2025 г., VI отд. на ВАС). ВАС приема още, че бланкетното посочване на по-висока тежест, повтораемост, честота или засягане на здравноосигурителни права не съставлява мотивирана индивидуализация на размера на всяка санкция, ако липсва конкретна преценка по критериите за вид, тежест, брой случаи, поредност и евентуално произнасяне на арбитражна комисия (вж. Решение № 2228 от 25.02.2026 г. по адм. д. № 7671/2025 г., VI отд. на ВАС; Решение № 903 от 28.01.2026 г. по адм. д. № 8115/2025 г., VI отд. на ВАС).

Настоящият случай попада именно в тази хипотеза. Мотивите на органа за определяне на санкциите над минимума са общи и еднакви за всички 60 случая. Те възпроизвеждат значимостта на нарушеното правило и обществената функция на здравноосигурителните права, но не съдържат индивидуална преценка по всеки случай. Не е обсъдено дали всички изследвания имат еднаква тежест и значение, дали има настъпили вредни последици, дали нарушението е първо или повторно, дали е налице системност в смисъл на предходно санкциониране, какъв е конкретният риск за пациента, както и защо именно размер от 175 евро е необходим и съразмерен спрямо всеки отделен случай.

Настоящият състав отчита, че в практиката на ВАС има случаи, при които санкции над минималния размер са оставени в сила, когато органът е изложил конкретни, макар и лаконични мотиви за връзката между тежестта на конкретното нарушение и избрания размер (вж. Решение

№ 1003 от 29.01.2026 г. по адм. д. № 6483/2025 г., VI отд. на ВАС). Тази хипотеза обаче не е налице тук, тъй като изложените съображения са общи за всички случаи и не позволяват съдебна проверка на съразмерността на конкретния размер.

Съдът може да измени административния акт, когато установи незаконосъобразност само в частта относно размера на наложените санкции (чл. 172, АПК). Поради това и предвид гореизложеното, заповедта следва да бъде изменена, като размерът на всяка от 60-те финансови неустойки бъде намален от 175 евро на 102,26 (сто и две евро и двадесет и шест цента) евро, съответстващ на минималния размер по чл. 455, ал. 3 НРД за МД 2023 - 2025 г. Общият размер на санкциите следва да бъде намален от 10 500 евро на 6 135,60 (шест хиляди сто тридесет и пет евро и шестдесет цента) евро.

По разноските:

С оглед изхода на спора и частичното уважаване на жалбата, разноските следва да бъдат присъдени съразмерно на уважената и отхвърлената част от оспорването. Жалбоподателят е доказал внесена държавна такса в размер на 25,56 (двадесет и пет евро и петдесет и шест цента) евро и е претендирал юрисконсултско възнаграждение. Ответникът също е претендирал юрисконсултско възнаграждение. Юрисконсултското възнаграждение следва да бъде определено по реда на чл. 78, ал. 8 ГПК и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ (НЗПП). По административни дела с материален интерес приложимият размер е от 130 до 450 лева (66,47 - 230,08 евро).

Съдът отчита материалния интерес по делото, броя на наложените санкции, обема на административната преписка и правната сложност на спора, но също така съобразява, че делото е разгледано в едно съдебно заседание, без събиране на гласни доказателства и без назначаване на експертиза. Поради това определя юрисконсултско възнаграждение за всяка от страните в размер на 204,52 (двеста и четири евро и петдесет и два цента) евро.

Жалбата се уважава за разликата между първоначално наложените санкции от 10 500 евро и намаления им размер от 6 135,60 евро, а именно за 4 364, евро, което съставлява 41,57 % от материалния интерес. Оспорването се отхвърля за 6 135,60 евро, което съставлява 58,43 % от материалния интерес.

Съразмерно с уважената част от жалбата на „МБАЛ Сердикамед“ ЕООД се дължат разноски в размер на 95,65 (деветдесет и пет евро и шестдесет и пет цента) евро, включващи 10,63 евро съответна част от внесената държавна такса и 85,02 евро съответна част от определеното юрисконсултско възнаграждение.

Съразмерно с отхвърлената част от жалбата на НЗОК се дължи юрисконсултско възнаграждение в размер на 119,50 (сто и деветнадесет евро и петдесет цента) евро.

След компенсация „МБАЛ Сердикамед“ ЕООД следва да заплати на Националната здравноосигурителна каса сумата от 23,85 (двадесет и три евро и осемдесет и пет цента) евро разноски.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, II отделение, 28-ми състав

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ Заповед за налагане на санкции № РД-253С-00-137/03.04.2026 г., издадена от управителя на Националната здравноосигурителна каса, в частта относно размера на наложените на „МБАЛ Сердикамед“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], финансови неустойки, като НАМАЛЯВА размера на всяка от 60-те финансови неустойки от 175 евро на 102,26 (сто и две евро и двадесет и шест цента) евро, или общия размер на санкциите от 10 500 (десет хиляди и петстотин) евро на 6

135,60 (шест хиляди сто тридесет и пет евро и шестдесет цента) евро.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „МБАЛ Сердикамед“ ЕООД срещу Заповед за налагане на санкции № РД-253С-00-137/03.04.2026 г. в останалата част.

ОСЪЖДА „МБАЛ Сердикамед“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], да заплати на Националната здравноосигурителна каса сумата от 23,85 (двадесет и три евро и осемдесет и пет цента) евро разноси по делото.

Решението подлежи на касационно оспорване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ